

LBRIS

We know
books

**JOHN
KATZENBACH**

OMUL NEPOTRIVIT

editura rao

IBDIS | We know
books

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

KATZENBACH, JOHN

Omul nepotrivit / John Katzenbach; trad.: Adania Folea,
Lingua Connexion - București: Editura RAO, 2012

ISBN 978-606-609-235-7

I. Folea, Adania (trad.)

821.111(73)-31=135.1

Editura RAO
Grupul Editorial RAO
Str. Turda 117-119, București, ROMÂNIA
www.raobooks.com
www.rao.ro

JOHN KATZENBACH
The Wrong Man
© John Katzenbach, 2006

Traducere din limba engleză
ADANIA FOLEA
Lingua Connexion

© RAO International Publishing Company, 2007
pentru versiunea în limba română

2012

ISBN 978-606-609-235-7

Pentru suspiecții obișnuite: soția, copiii și câinele.

– Vrei să auzi o poveste interesantă?

– Binecînteles.

– Bine. Dar mai întâi trebuie să-mi promiți un lucru, și anume că nu vei spune nimănui de unde ai auzit-o. Iar dacă o vei spune vreodată cuiva, indiferent de locul unde te vei afla și indiferent de circumstanțe, va trebui să o redai în așa fel încât să nu furnizezi nici cel mai mic indiciu cu privire la mine ori la persoanele din această povestire. Nimeni nu trebuie să știe că povestea e reală. Nimeni nu trebuie să fie în măsură să-i descopere adevărata sursă. Toți trebuie să fie convinși că e doar o născocire, la fel ca restul poveștilor tale. Pură ficțiune.

– Sună foarte dramatic. Despre ce fel de povestire e vorba?

– E o poveste cu crime. Totul s-a întâmplat cu câțiva ani în urmă. Pe de altă parte, nu uita, poate că nu s-a întâmplat nimic în realitate. Vrei să auzi povestea?

– Da.

– Atunci promite-mi.

– Bine. Îți promit.

Ochii ei aveau o expresie ciudată, trădând îngrijorarea. În glas avea o notă de neliniște profundă, de parcă presimțea ceva rău. Se aplecă în față, trase cu putere aer în piept și zise:

– Se poate spune că totul a început din clipa în care el a găsit scrisoarea de dragoste.

1

Profesorul de istorie și cele două femei

Încă din prima clipă când și-a aruncat privirea pe scrisoarea descoperită în sertarul de la biroul ficei sale, unde zăcuse mototolită și îndesată printre șosetele de sport, Scott Freeman și-a dat seama că urma să moară cineva.

Nu era genul de senzație pe care s-o poți defini într-o clipă, dar cu toate acestea sentimentul care îl cuprinsese era copleșitor, ca de primejdie iminentă, și o răceală nefirească i se strecură în suflet. Rămase ținut locului, în timp ce privirea îi alerga febril pe foaia de hârtie:

Nimeni n-ar putea să te iubească așa cum te iubesc eu.
Nimeni, niciodată. Suntem sortiți unul altuia și nimic nu va putea să ne despartă. Nimic. Vom fi împreună pe vecie. Într-un fel sau altul.

Scrisoarea nu era semnată.

Fusese tipărită pe o coală de hârtie obișnuită. Literale erau înclinate într-o parte, într-un stil oarecum arhaic. N-a reușit să găsească plicul în care fusese trimisă, așa că nu cunoștea adresa expeditorului și nu exista nici măcar o ștampilă poștală de unde să-și înceapă investigațiile. Puse scrisoarea pe birou și încercă să-i netezească îndoiturile, cutele ce îi dădeau un

aspect grav, amenințător. Citi încă o dată cuvintele de pe foaie și încercă să-și spună că sunt inofensive. O declarație de dragoste demnă de milă, nimic mai mult decât o pasiune trecătoare încolțită în inima vreunui coleg de-al lui Ashley, o orbire de moment pe care ea dorise s-o țină secretă doar așa, dintr-un romantism copilăresc, greșit înțeles. „Fii serios, își spuse, nu faci decât să exagerezi.“

Dar nimic din ce și-ar fi spus în momentul acela nu ar fi putut alunga fiorul înghețat din sufletul său.

Scott Freeman nu se considera a fi un om pripit sau iute la mânie, nici ușor influențabil. Obișnuia să ia în considerare toate premisele unei decizii, cântărind fiecare aspect al vieții sale de parcă era vorba de fațetele unui diamant, examinat la microscop. Profesia de dascăl i se potrivea ca o mănușă; avea părul lung și vălvoi – amintindu-i de tinerețea sa, pe care și-o trăise la sfârșitul anilor 1960 –, îi plăcea să umble în blugi și încălțăminte sport și cu o jachetă uzată de catifea, cu petice de piele la coate. Avea o pereche de ochelari pentru citit și încă una pentru condus și nu mergea nicăieri fără să le aibă la el pe amândouă. Se menținea în formă practicând zilnic exerciții fizice, fie alergând pe-afară atunci când era vreme bună, fie cu ajutorul aparatelor de fitness în timpul iernii, care părea să nu se mai sfârșească în New England. Făcea toate astea, în parte, ca să compenseze momentele în care bea din greu de unul singur, de preferință whisky cu gheață pe care îl „condimenta“ cu o țigară de marijuana. Scott se mândrea cu modul său de a preda, care îi permitea să se lanseze zilnic în discursuri bombastice, pe care le revărsa, pe un ton plin de emfază, asupra auditoriului numeros. Era îndrăgostit de materia pe care o preda și aștepta de fiecare dată venirea lunii septembrie cu mare nerăbdare, dar și cu un strop de cinism, la fel ca majoritatea colegilor săi de la facultate. I se părea

că viața sa e teribil de monotonă și se temea că asta îl face să acorde prea mare importanță amănuntelor de natură istorică, drept pentru care din când în când își permitea niște gesturi oarecum bizare, cum ar fi, de pildă, cumpărarea unui Porsche 911, vechi de zece ani. În afară de zilele în care ninsoarea îl împiedica să-l conducă, era nedespărțit de el, iar dinăuntru răsuna mereu muzică rock-and-roll, dată la maximum. Mai avea și o camionetă uzată, pe care o folosea iarna. Din când în când, avea câte o relație, dar numai cu femei de vârsta lui, care nu aveau prea mari așteptări de la el, consacându-și astfel adevărata pasiune echipelor Red Sox, Celtics și Bruins¹, precum și echipelor sportive din cadrul facultății.

Se considera un om obișnuit, cu o viață banală, și uneori se gândea că în toată viața sa de adult nu avusese parte decât de trei aventuri adevărate: o dată, în timp ce împreună cu niște prieteni făcea expediții în caiac și vâsleau de-a lungul coastei stâncoase, în Maine, un curent puternic îl despărțise de tovarășii săi și se trezise dintr-odată singur, înconjurat de ceață, plutind vreme de mai multe ore într-o lume cenușie a tăcerii. Singurul sunet care se auzea era murmurul valurilor ce se loveau de marginile de plastic ale caiacului și, din când în când, plescăitul unei foci sau al unui delfin care ieșea la suprafața apei. Frigul și umezeala îl învăluiau tot mai tare, înceteșându-i vederea. A înțeles că se afla în pericol și că situația putea să devină extrem de gravă, dar cu toate astea își păstrase calmul și așteptase până când o barcă a Pazei de Coastă își făcuse apariția prin ceața deasă ce-l învăluia. Căpitanul îi spusese că în tot acel răstimp se aflase la doar câțiva metri distanță de un curent extrem de puternic, care, după toate probabilitățile, l-ar

¹ Red Sox, Celtics, Bruins – renumite echipe de baseball, baschet, respectiv de hochei pe gheață care activează în S.U.A. (n.tr.)

fi înhățat, trăgându-l în larg, astfel că, după ce fusese salvat, se simțise mult mai înspăimântat decât în clipele când se aflase efectiv în primejdie.

Aceasta fusese una dintre aventurile sale. Celelalte două au fost mai de durată. La vârsta de optsprezece ani, pe când era proaspăt intrat la facultate, în anul 1968, Scott refuzase să fie scutit de armată pe motiv că era student, căci considera inacceptabil din punct de vedere moral ca alții să se expună unor pericole, în timp ce el ar fi stat la adăpost. Entuziasmul său năvalnic a fost privit cu admirație la vremea respectivă, dar impetuozitatea i-a fost spulberată în clipa în care a primit o scrisoare din partea comisiei de recrutare. Cât ai bate din palme, se trezise recrutat, instruit și trimis pe nepusă masă la o unitate de luptă în Vietnam. Vreme de unsprezece luni servise într-o unitate de sprijin logistic. Sarcina lui era aceea de a transmite coordonatele primite prin radio comandantului bateriei de artilerie, care regla înălțimea și distanța de tragere, după care dădea ordin de tragere, iar șuieratul tunurilor era mai ascuțit și mai puternic decât orice bubuit de tunet pe care îl auzise vreodată. Mai târziu, avusese coșmaruri la gândul că luase parte la uciderea unor ființe umane, chiar dacă nu în mod personal, și, trezindu-se în toiul nopții, se întreba câți or fi murit: zeci, sute sau poate nici unul. Se întoarse acasă după un an de zile, fără să fi împușcat cu mâna sa nici un om.

După ce își încheie serviciul militar, se ținu departe de mașinațiunile politice ce păreau să fi captat atenția întregii națiuni și se cufundă în studiile sale cu o determinare care îl surprindea chiar și pe el. După ce luase parte la război, fie doar și indirect, istoria îi aducea alinare, căci pe tărâmul ei deciziile erau de mult luate, iar pasiunile, de mult apuse. Nu vorbise nimănui despre timpul petrecut în armată, astfel încât acum, ajuns la mijlocul vieții și inspirându-le celor din jur un respect tăcut,

se îndoia că vreunul dintre colegii săi de catedră avea măcar habar că el fusese în război. Într-adevăr, deseori avea impresia că totul fusese doar un vis, un coșmar probabil, și că anul acela înecat în luptă și moarte era o amintire vagă, înțeșoșată, ireală.

A treia aventură din viața sa fusese, știa prea bine, Ashley.

Scott Freeman luă scrisoarea și, cu ea în mână, merse și se așeză pe marginea patului lui Ashley. Pe pat erau trei perne, și una dintre ele, decorată cu o inimă, era cea pe care i-o dăruise el de Ziua Îndrăgostiților, în urmă cu mai bine de zece ani. Mai erau și doi ursuleți de pluș, pe care ea îi botezase Alphonse și Gaston, precum și o cuvertură veche, pe care o avea de când se născuse. Scott privi cuvertura și își aduse aminte că, în săptămânile premergătoare nașterii lui Ashley, se petrecuse un lucru amuzant: amândouă viitoarele bunici îi dăruiseră copilului încă nenăscut câte o cuvertură. Cea de-a doua, din câte știa el, se afla pe un pat similar, într-o cameră asemănătoare, în casa mamei ei.

Privirea sa făcu înconjurul camerei. Un perete întreg cu fotografii înfățișând-o pe Ashley împreună cu prietenele ei; o mulțime de fleacuri decorative; bilețele acoperite cu scrisul ei cursiv și ordonat, de adolescentă. Erau tot felul de afișe cu sportivi și poeți, un poem înrămat, de William Butler Yeats¹, și care se slărșea cu următoarele cuvinte: „Suspin să te sărut, căci tre' să recunosc, știu că-ți voi duce lipsa când vei fi crescut mare“. Era poemul pe care el i-l dedicase în ziua când împlinise cinci ani și pe care i-l șoptise de multe ori la ureche seara, la culcare, în timp ce ea aluneca în lumea viselor. Erau și fotografii cu diverse echipe de fotbal și de softball din care făcuse parte de-a lungul timpului, precum și o poză înrămată înfățișând-o în ziua

¹ William Butler Yeats – poet și dramaturg de origine irlandeză, una dintre figurile proeminente ale literaturii secolului XX. (n.tr.)

balului de la sfârșit de an școlar. Poza surprindea cu o precizie fantastică perfecțiunea aceluia trup adolescentin, învăluit în rochia ce acoperea toate curbele acelea apărute peste noapte parcă, cu părul căzându-i într-o simplitate desăvârșită pe umerii goi și cu pielea strălucind de proștețime. Scott Freeman realizează că avea în fața ochilor o adevărată colecție de amintiri, vârsta copilăriei era acolo prezentă într-o manieră tipică, o cameră asemănătoare, probabil, cu a oricărei alte adolescente, dar în același timp unică în felul ei. Istoria evoluției unei fete de la copilărie la maturitate.

Era acolo și o fotografie cu toți trei, făcută pe când Ashley avea șase ani, probabil cu vreo lună înainte ca mama ei să-l părăsească. Fuseseră atunci împreună în vacanță la mare și, privind poza, i se păru că zâmbetele de pe chipurile lor erau oarecum nefirești, nereușind să mascheze întru totul tensiunea din familia lor. În ziua aceea, Ashley construiseră un castel de nisip împreună cu mama ei. Fluxul și valurile mării le năruiseră toate eforturile, culcând la pământ întregul edificiu, în ciuda freneziei cu care săpaseră șanțuri și ridicaseră ziduri de protecție.

Cercetă cu privirea pereții, masa și biroul, fără să descopere cel mai mic indiciu că ar fi fost ceva în neregulă. Asta îl îngrijoră și mai mult.

Scott își aruncă din nou privirea pe scrisoare.

Nimeni n-ar putea să te iubească așa cum te iubesc eu.

Scutură din cap. „Asta e o afirmație neadeverată”, se gândi. Toată lumea o iubea pe Ashley.

Ce-l îngrozea era gândul că o persoană chiar putea să creadă în simțămintele exprimate în scrisoare. Pentru o clipă, încercă din nou să-și spună că se purta prosteste din cauza grijii sale excesive față de Ashley. Nu mai era o adolescentă,

terminase chiar și facultatea. Era pe punctul de a se înscrie la un curs de istoria artei, în Boston, și avea deja viața ei.

Era nesemnată. Asta însemna că ea știa cine e autorul scrisorii. Anonimatul era în cazul acesta la fel de sugestiv ca o semnătură, oricare ar fi fost ea.

Lângă marginea patului lui Ashley se afla un telefon roz. Ridică receptorul și formă numărul ei de mobil.

Îi răspunse la al doilea țârâit.

Bună, tată! Ce s-a întâmplat?

Glasul ei deborda de tinerețe, entuziasm și încredere. Asta îl făcu să răsufle ușurat, de parcă i s-ar fi luat brusc o piatră de pe inimă.

– Ce mai faci? o întrebă. Am vrut doar să-ți aud vocea.

Sesiză o ușoară ezitare la celălalt capăt al firului.

Asta nu-i plăcu.

– Nu cine știe ce. La școală e bine. La urma urmelor, munca e tot muncă. Dar știi și tu asta. De fapt, nu pare să se fi schimbat mai nimic de săptămâna trecută, când eram acasă.

Scott trase adânc aer în piept.

– Nu prea am dat cu ochii de tine. Și n-am avut timp să stăm de vorbă. Voiam doar să mă asigur că totul e-n regulă. N-ai probleme cu noul șef sau cu vreunul dintre profesori, nu-i așa? Ai mai primit vreo veste cu privire la cursul la care te-ai înscris?

Din nou, o scurtă pauză.

– Nu. Chiar nici una.

El tuși sec.

– Dar cu băieții cum stai? Cu bărbății, de fapt. Ai ceva să-mi spui în privința asta?

Răspunsul nu veni imediat.

– Ashley?

– Nu, spuse ea pe un ton grăbit. Nimic, chiar nimic. Nimic special. Nimic care să-mi dea bătaie de cap.

LIBRIS We know books

Scott așteptă, dar ea nu mai adăugă nimic.

– Vrei să vorbim despre ceva anume? insistă el.

– Nu. Nu prea. Hei, tată, ce-i cu tot interogatoriul ăsta?

Îi adresă această întrebare cu o lejeritate ce făcea notă discordantă cu îngrijorarea lui.

– Vreau doar să știu cum îți merge. Viața ta are un ritm galopant, îi spuse. Așa că uneori simt pur și simplu nevoia să alerg să te prind din urmă.

Ea râse, dar râsul sună oarecum fals.

– Ei bine, bătrâna ta mașină e destul de rapidă.

– N-ai nimic să-mi spui în mod special? repetă el și în clipa următoare se încruntă, dându-și seama că ea avea să-i remarcă insistența.

Răspunsul veni prompt.

– Nu. Îți mai spun o dată. De ce mă întrebi asta? E totul în regulă?

– Da, da, sunt bine.

– Dar mama? Și Hope? Sunt bine și ele, nu-i așa?

Își ținu respirația pentru o clipă. Modul familiar în care vorbea despre partenera mamei sale îl descumpănea de fiecare dată, cu toate că știa că asta n-ar mai trebui să-l surprindă după atâția ani.

– Mama ta e bine. Amândouă sunt bine, cred.

– Atunci de ce m-ai sunat? E ceva ce te neliniștește?

Aruncă o privire la scrisoarea din fața lui.

– Nu, nici vorbă. N-am nici un motiv special. Te-am sunat doar așa, să schimbăm două vorbe. Și, oricum, știi bine că asta e sarcina unui tată: suntem mereu neliniștiți. Ne facem griji. Ne imaginăm cele mai cumplite scenarii. Tragedii, disperare, necazuri pândesc la tot pasul, în mintea noastră. De-asta suntem atât de îngrozitor de plicticoși și dezagreabili.

O auzi râzând, iar asta îl făcu să se simtă un pic mai bine.

– Uite ce e, sunt pe punctul de a intra în muzeu, așa că n-o să mai am semnal în curând. Dar mai vorbim, bine?

– Sigur. Te iubesc

– Și eu te iubesc, tată. Pa!

Așeză receptorul în furcă gândindu-se că uneori tăcerea e mai grăitoare decât vorbele. Și, de data aceasta, avea senzația că în spatele tăcerii se ascundea un pericol.

Hope Frazier o urmărea cu atenție pe mijlocașa echipei adverse. Tânăra jucătoare avea tendința să avanseze prea mult în partea sa de teren, lăsând-o descoperită pe apăritoarea din spatele ei. Adversara ei directă, jucătoarea lui Hope, o placa strâns, dar nu își dăduse încă seama că ar putea să profite de jocul riscant al acesteia ca să inițieze un contraatac. Hope făcu câțiva pași spre marginea terenului – cu intenția de a cere o schimbare –, dar apoi se răzgândi. Își scoase un carnețel din buzunarul de la spate și un creion minuscul din jachetă și mângâi ceva pe hârtie. Un lucru pe care avea de gând să îl comunice fetelor la antrenament. În spatele său se auzi un murmur venit dinspre banca de rezerve; jucătoarele erau obișnuite să vadă carnețelul cu pricina făcându-și apariția din senin. Uneori, notițele însemnau laude și aprecieri, alteori, se lăsau cu dojeni aspre la antrenamentul din ziua următoare. Hope se întoarse către fete.

– Mai observă cineva ce văd eu?

Urmă o scurtă ezitare din partea fetelor. „Fete de liceu, gândi ea. Acum sunt țănoșe de nu le ajungi cu prăjina la nas, ca în clipa următoare să intre-n pământ de timide“. Una dintre fete ridică mâna.

– Da, Molly. Ce ai observat?

Molly se ridică și arată cu degetul spre mijloacașă echipei adverse.

– Tipa asta ne dă bătăi de cap pe partea dreaptă, dar am putea să profităm de nesăbuința ei...

Hope bătu din palme.

– Categorie!

Le văzu pe celelalte fete zâmbind. Scăpaseră de scandal pe ziua de mâine.

– OK, Molly, treci să te încălzești și intri pe teren. O înlocuiești pe Sarah la centru, preiei controlul mingii și încerci să faci ceva în zona aia.

Hope merse și se așază pe bancă în locul lui Molly.

– Priviți terenul, doamnelor, spuse ea încet. Urmăriți imaginea de ansamblu. Jocul nu înseamnă doar mingea din fața ochilor, ci și spațiu, timp, răbdare și pasiune. E ca la șah. Trebuie să transformi o vulnerabilitate într-un avantaj.

Auzi murmurul tribunelor crescând în intensitate și își ridică privirea. Avusese loc o ciocnire undeva la capătul celălalt al terenului și observă mai multe persoane gesticulând energic și cerând arbitrului să dea cartonaș galben. Un tată vizibil înfuriat se repezise la marginea terenului, agitându-și brațele vehement. Hope se ridică și făcu vreo doi pași înspre linia de tușă, încercând să priceapă ce se întâmplase.

– Doamnă antrenoare...

Își ridică privirea și-l văzu pe arbitrul de tușă făcându-i semn cu mâna.

– Cred că au nevoie de dumneavoastră...

Îl observă pe antrenorul echipei adverse îndreptându-se aproape în pas alergător spre locul incidentului, așa că o porni

și ea rapid într-acolo, înșfăcând din mers o sticlă de Gatorade¹ și trusa medicală pe care le avea în geantă. Puțin mai încolo se afla Molly.

– Molly... Am pierdut faza. Ce s-a întâmplat?

– S-au ciocnit cap în cap, doamnă. Am impresia că pentru Vicky n-a fost mare lucru, dar cealaltă fată s-a lovit rău.

Pe când ajunsese la locul accidentului, jucătoarea ei se ridicase deja în șezut, însă cealaltă zăcea pe jos, și Hope o auzi plângând înfundat. Se îndreptă mai întâi spre eleva sa.

– Vicky, ești teafără?

Fata dădu din cap că da, dar avea o expresie speriată. Încă se căznea să tragă aer în piept.

– Te doare ceva?

Vicky scutură din cap. Câteva jucătoare se strânseseră în jurul lor, dar Hope le trimise să-și reia pozițiile.

– Crezi că ești în stare să te ridici?

Vicky încuviință din nou, iar Hope o luă de braț și o ajută să se ridice în picioare.

– Vino să te așezi un pic pe bancă, îi spuse pe un ton calm.

Vicky dădu să se împotrivească, dar Hope o strânse de braț mai cu putere.

La marginea terenului, în apropiere, părintele cel furios vorbea pe un ton răstit, adresându-i diverse invective antrenorului echipei adverse. Încă nu ajunsese să recurgă la obscenități, dar Hope știa că nu mai avea mult până în punctul acela. Se întoarse spre el.

– Haideți să ne calmăm, îi spuse. Știți care sunt regulile cu privire la limbajul injurios.

¹ Gatorade – băutură folosită de sportivi pentru prevenirea deshidratării (u.t.e.)